

kunnen bieden in alle godzaligheid en eerbareheid: opdat de Christus hier zijn plaats behoude, en alle corruptie, die religie, Woord en kerk wil uitleveren aan wat vreemd is, getroffen worde met den ban, die over Amasia kwam. Wij bidden dit. Wij bidden niet tegen personen. Wij bidden wel tegen zaken. Wij bidden hardop. Boerenzonen en profeten zonen.

Over volk en ras de heerschappij van 't Woord!
K. S.

„OP DE GRENS VAN TWEE WERELDEN”. (1.)

Onder dezen titel heeft dr H. Colijn onlangs een brochure gepubliceerd. Zien wij het wel, dan heeft dr Colijn in den zwaren tijd, dien wij doorleven, met deze brochure leiding willen geven aan ons onder harde klappen bedruisd geworden volk.

Reeds als zoodanig moet ze ons welkom zijn. Het doet goed, een vaste en loyale hand te voelen; er zijn handen genoeg, die aan het gewonde lichaam van ons volksbestaan rukken en ajorren, om uit de verwarring winst te halen voor hun speciale beweging of partij.

Ook om een andere reden verdient dr Colijn's stem gehoord te worden. In hoofdtrekken baseert dr Colijn zich op de feiten, maar dan met behoud van wat staatsrechtelijk bindt, en leiding geven moet.

Zowel die nuchtere werkelijkheidszin, als die band aan het geldende staatsrecht, ontbreekt in deze onrustige dagen maar al te vaak.

Wat het eerste betreft, — wat wordt er al niet gesold met den nederlandschen „werkelijkheidszin”? Men moet, zoo hooren we van allerlei kant ons toevoegen, de feiten onder het oog zien. De feiten! En daarop ziende, zoo vernemen we dan, is het maar het beste, dat wij, nederlanders, zelf ons in allerlei opzicht gaan schikken naar buitenlandsch model. En met huid en haar ons laten steken in een fascistisch pak.

Maar wat zijn die feiten dan toch? Zeker, wij hebben moeten zwichten voor militaire overmacht. Maar zijn we ook in den geestelijken oorlog bezweken? Zijn er geen gereformeerde jongelingen en meisjes, die over de leer van fascisme en nationaal-socialisme grondiger en derhalve beter ingelicht zijn en met meer succes zouden kunnen debatteeren, dan menigeen, die onder onze volksgenooten voor het forum optreedt als leider van nederlandsche jeugd, die naar den naam van het duitsche staatsvoofd is genoemd, — reeds in den tijd, waarin — ook volgens officiële formules — ons land met Duitschland in oorlog is. Men roept van zekere zijde om „de besten” van ons volk. Feit evenwel is, dat van diezelfde zijde zullen worden uitgealoten, ja, vervolgd, belijders van den Christus, die, al of niet dragers van een wetenschappelijke titel, toch te goed onderlegd zijn, dan dat ze wetenschappelijke blunders konden slaan op de wijze der jongste Nostradamus-reclame. Feiten? De grondslag der feiten? Maar onze intellectuele ongereptheid, onze vrijheidszin, onze liefde voor een behoorlijke couraunt, onze geloofsworsteling, onze spankracht in het afwikkelen van godsdienstige, wetenschappelijke en kosmopolitische taken, dit zijn óók feiten. Wie dit alles negeert, en ons verleiden wil, om nu maar den nationaal-socialistischen doop aan te vragen, terwijl de vrede nog niet geteekend is, die sluit zijn oogen voor de feiten. Hij wil ons geblinddoekt in het doopbassin geworpen hebben. Ik ben er zeker van, dat hij met ons niet bidt. Tegenover hem zullen wij óns „tenax-pakket” hebben te stellen, ik bedien me van dit woord onder verwijzing naar hetgeen we schreven over dr v. d. Vaart Smit. „Tenax” betekent: vasthoudend, taai, koppig, volhardend, niet loslatend. Maar dan willen we tenax zijn niet ten aanzien van de onlangs van Koninginnegracht 70, Den Haag, uit gepropageerde opvattingen, doch „Tenax”, vasthoudend, aan onze geloofsbelijdenis.

Werkelijkheidszin!

En nu dat tweede: band aan het geldend volkeren- en oorlogs- en staatsrecht! Waar moet het heen, als we niet met beide handen, desnoods tot bloedens toe, ons vastklemmen aan het beschreven recht? Dat recht op eigen gelegenheid loslaten, ik zeg het weloverwogen, is in den grond der zaak verraad. Want dat recht is mede door onze Koningin geponeerd, die haar handteekening plaatste onder het bekende verdrag, waaraan nog onlangs de „Frankfurter Zeitung” zich bleek te refereeren. Dr Colijn merkt in zijn brochure op (bl. 51/2), dat „contact met de naar Londen uitgeweken Nederlandsche Regeering” er thans niet is. „Ook ontbreekt het orgaan daarvoor op het oog en blik.”

Het zal niet kunnen betwist worden.

Maar wie zich ten strengste aan het geldend oorlogsrecht houdt, die heeft toch daarin contact bewaard met de Koningin, en met het haar toekomstige overheldsgezag.

Bij het volgen van deze lijn zal hij bewaard worden voor de fout van iemand, die, naar ik meen, verder

niet hier in bespreking behoeft te komen, dan zooover zijn voornemen betreft, om den corporatieven staat in Nederland te importeeren; we hebben onlangs over dat begrip „corporatief” reeds een en ander opgemerkt. Dit voornemen werd door bedoelden schrijver uitgesproken in verband met een op zichzelf sympathieke poging, om leiding aan ons volk te geven. Hij wilde dit doen in onverbreekelijke trouw aan onze Koningin. Maar naar onze meening zal, wie Haar werkelijk trouw is, slechts dan in overeenstemming zijn met letter en geest van het Haagsche Verdrag, waaronder de naam der Koningin staat, indien hij thans geen enkelen anderen staat hier zoekt te bevorderen, dan dien wij hadden op 10 Mei 1940, toen vreemden ons land binnenrukten. Want juist tegen het gevaar der aantasting van het staatsverband, een gevaar, thans ondersteld als van buiten komende, heeft óók de Koningin, voor haar deel handelende, bij voorbaat beschutting gezocht in het Haagsche Verdrag. Wij zullen in de huidige verlegenheidsituatie moeten weerstand bieden aan elk streven tot staatsverandering, zelfs, al zouden wij meenen, de Koningin daarmee welgevallig te zijn. Zij moet, zooover het aan ons ligt, het huis-van-staat terugvinden, zooals ze het verlaten heeft, noodgedwongen. Moeten er veranderingen komen, goed, maar dan langs den legalen weg, en na het herstel der orde.

Hoe goed doet het, daartegenover de stem van dr H. Colijn te hooren. Hij wil geen anderen staatsvorm bepleiten, laat staan forceeren. Hij wil evenmin de politieke verdeeldheid negeeren. „Alleen een stap, die spontaan door het geheele volk zou worden gestuurd, zou er toe kunnen bijdragen, dat de Duitsche Regeering rekening hield met den eenparigen wensch van Nederland, om, na den vrede, weer een Oranje te zien aan het hoofd van een herboren, zelfstandigen Nederlandschen Staat”. (53.) En daarom gaat dr Colijn niet als Leider zich opwerpen, doch wil hij, „dat de leiders van de groote politieke partijen van weleer de handen ineen slaan”. Teneinde langs dien volkomen legalen weg, dien men ook vóór 10 Mei 1940 op elken willekeurigen dag zou hebben kunnen en mogen inslaan, ieder in eigen kring het besef te doen verdiepen van waar het om gaat, en vervolgens een nationaal front te vormen, „gerepresenteerd door personen, die met recht kunnen spreken namens een overweldigende meerderheid van het Nederlandsche volk”.

Hier wordt met het woord „nationaal” niet revolutionair gesold, doch legaal gewerkt.

We stellen ons voor, enkele opmerkingen te geven aangaande dr Colijn's brochure. Ze is zóó geschreven, dat ieder haar bedoeling vatten kan. Waarmee niet gezegd is, dat ieder haar ook beoordeelen kan. Ondergeteekende althans vermag dit niet, zooover ze het economisch leven betreft. Die kennis is hem te hoog, dat terrein te vreemd, die problematiek te ingewikkeld.

Maar er zijn enkele andere punten, waar we bij willen stilstaan.

Tot zoover hadden we geschreven op Zaterdag 20 Juli. Bovenstaande copie was dan ook bestemd geweest voor ons vorig nummer, doch bleef wegens plaatsgebrek toen liggen. Thans zijn we weer een week verder, en inmiddels is de klok doorgelopen.

In nauw verband met de bedoeling van dr Colijn's brochure is deze week komen staan de oprichting der z.g. „Nederlandsche Unie”, geleid door een drietal mannen, die ons persoonlijk veelszins sympathiek zijn. Zij willen ons volk vereenigen op enkele programpunten. Voorzover zij zullen kunnen duidelijk maken, dat zij aanstonds veel grooter menschenmassa achter zich aan kunnen krijgen dan de N.S.B. ooit heeft vermogen te trekken achter haar vaandels, zal deze beweging ongetwijfeld verhelderend kunnen werken. Het staat voor ons vast, dat de groep, waarvan Mr Rost van Tonningen woordvoerder is, de man, die óns desnoods „naar den strot wil grijpen”, veel zwakker is dan de degenen, die achter het bedoelde driemanschap zullen gaan staan.

Toch komt voor ons de vraag op: w a t t e d o e n ? In de wenschen van het driemanschap ligt naast veel sympathie ook een en ander, dat ons onaanvaardbaar schijnt, b.v. het opheffen van politieke tegenstellingen. Uit godsdienstig oogpunt is dit verlangen ons onaannemelijk: wij zijn te lang in de school van Groen en Kuiper geweest.

Maar dat is het eenige niet, wat ons bezwaart. Niet slechts een deel van wat het driemanschap wel neemt, wekt onze bezorgdheid. Deze wordt voor een ander deel ook opgewekt door de omstandigheid, dat de drie-mannen een paar punten niet noemen, die dr Colijn wél te berde brengt!

Wij noemen:

- het Oranje-huis;
- onze onafhankelijkheid.

Wij laten ons niet in met de vraag waarom het driemanschap deze punten heeft weggelaten van zijn program-van-samenbinding. We hebben wel vermoeden, die zich gronden op vertrouwelijke mededeelingen, maar mogen, zeer tot onze spijt, daarover onzijdig geen perbespreking openen. Het staat eventueel aan anderen, in dezen het zwijgen te verbreken.

Wat wij wel mogen, dat is, nu geen enkele overheidsinstantie ons het spreken over dr Colijn's brochure (Zie vervolg op blz. 334)

Veldtocht der liefde.

Onophoudelijk bewegen zich onze gesprekken rondom het thema „oorlog”. Het is niet mogelijk dat twee menschen elkander ontmoeten zonder dat zij de kansen der strijdende mogendheden wikken en wegen. Velen trachten in hun gedachten en woorden den loop der gebeurtenissen te dwingen in een bepaalde, door hen gewenschte, richting. Zoo zal het altoopen, zij zijn daar zeker van, dat wil zeggen: zij willen het zoo! IJdele moete! Al maken wij ons nog zoo dik en toonen ons flinker dan flink, de leugels van het wereldbestuur liggen niet in onze handen. Die liggen in de doorboorde handen van den Christus Gods. Broeder, zuster, laat Hem besturen, waken: 't is wijsheid wat Hij doet. Het woord van den Heere mag weleens voor onze ooren herhaald: Vraagt Mij de toekomstige dingen en vertrouwt Mijn zonen en het werk Mijner handen aan Mij toe! (Jesaja 45:11, vertaling Ridderbos).

Niet alleen dat wij gedurig met de oorlogsgebeurtenissen bezig zijn, maar zij hebben ook sommigen innerlijk in een toestand van verbittering gebracht. Dat wij bedroefd zijn, ons verslagen gevoelen, ons voor Gods Aangezicht verootmoedigen, dat wij niet luchtig daarhenen leven en de gebeurtenissen ons niet innerlijk onberoerd laten, dat spreekt vanzelf, behoort het althans te doen. Maar als ons hart de felle melodie neuriet van het lied van den haat, dan hebben wij de gebeurtenissen verkeerd be-leefd. De reacties van de belijders op het wereldgebeuren moeten verschillen van die van de menschen, die God niet kennen en anders is het niet goed met ons gesteld.

Wij zullen ons ook in dezen tijd, in de huidige omstandigheden, tegenover de menschen, die ons thans omringen, als christenen en christinnen moeten gedragen. Onze gezegende Heere is waarlijk niet in de wereld gekomen om brandstof te werpen op het vuur van den haat. Hij heeft ons een anderen levensregel geschreven: Hebt uw vijanden lief, zegent ze die u vervolgen, doet wel degenen die u haten en bidt voor degenen die u geweld aandoen. Hij heeft ons niet geleerd: als uw vijand hongert, doe alsof hij lucht voor u is — maar spijzig hem! Dat is de levenshouding, waarin de Heere zijn discipelen wil zien, waartoe Hij hen begonadigen wil door de werking des Heiligen Geestes. Deze les zullen wij moeten leeren, broeder en zuster. Wij zullen elke opwelling van haat en bitterheid moeten leeren zien als een stuk van die afschuwelijke zonde, waarom wij in Adam zijn verdoemd en waarvoor de Heere Jezus Zijn bloed heeft vergoten. Wij zullen liefde, concrete liefde tegenover hen over wien ons hart gram was, moeten leeren beschouwen als een stuk der verlossing, door Christus aangebracht, en een loof van het nieuwe leven, als de gehoorzaamheid, waartoe de Doop ons vermaant en verplicht.

Gemakkelijk is deze les niet, zij gaat tegen vleesch en bloed in. De menschen zullen ons mogelijk voor slap schelden en van aanpassing betichten. Toch is hier het ware heldendom: Die zijn geest beheerscht, is sterker dan die een stad inneemt!

De geloovige vereeniging met deze liefdeswet Gods zal ook na beëindiging van den strijd herstel kunnen teweegbrengen in een verscheurde wereld, indien zulk een herstel ons nog door God genadiglijk zal worden vergund. Wij zullen, helderder dan tevoren, moeten leeren beseffen dat iemands geluk nooit kan rusten op het ongeluk van een ander. Toenaadring — zij het ook niet door menselijke eenheidsmanie — toenaadring eischt Gods orde en dezer tijden nood! Zoodan, broeders, wij zijn schuldig. Niet aan het vleesch om naar het vleesch te leven, want indien gij naar het vleesch leeft, zoo zult gij sterven en zult gij met deze tegenwoordige, booze wereld vergaan. Maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zoo zult gij leven!

N. B.

CORRESPONDENTIE.

Tot onze spijt moeten we, in antwoord op de zeer vele aanvragen, mededeelen, dat van de Juni-nummers en van de nummers van 5, 12 en 19 Juli geen exemplaren meer beschikbaar zijn.

Waardeert gij „De Reformatie”?

Geef het blad dan ook Uw steun door plaatsing van Uw geboorte-, verlovings-, huwelijks- en overlijdensberichten!